

Ragyogó otthonok

Az óráátállítás miatt hamarabb sötétedik, ami azt jelenti, hogy többet kell világítanunk, egészen március végéig. A lehetőségeinket használjuk ki teljes körűen, mert a megfelelő világítástechnika komoly lakberendezési jelentőséggel bír.

Otthonunk helyiségeinek fényigénye különböző. Sokan úgy számolnak, elég egy, a helyiség közepén felszerelt csillár, és azzal meg is oldva a világítás kérdése. De nem! Szükség van kiegészítő fényforrásokra is, mert a természetes fény nem tud behatolni a lakás minden egyes sarkába, segítségükkel viszont pótolni lehet a hiányzó világosságot. Kedélyállapotunk, szervezetünk ellenálló képessége is múlhat a megfelelő minőségű világításon otthonunkban, irodánkban, hiszen életünk nagy részét falak között töltjük. S hogy mit kívánnak a helyiségeink? 6x5 tippünk a tökéletes fényviszonyok létrehozásában segít, mert hisszük, hogy nincs rosszabb, mint egy alulvilágított, sötét lakásban átvészelni a fényszegény időszakot.

Praktikus megoldás: lámpatestek a konyhabútor aljában

6x5 tipp a tökéletes fényviszonyokért

Felülvilágító ablak

Előszoba: az első benyomás helyszíne

- Mivel az előszoba a legtöbbször szűk és hosszú, a térérzet a falak és a mennyezet derítésével növelhető, méghozzá az oldalfalakra szerelt indirekt világítással.
- Az alacsony belmagasságú előszobában érdemes a mennyezetre spotlámpákat vagy kisebb, állítható reflektorokat erősíteni. Ha ezek egy része a plafonra irányul, szintén deríthető a helyiség.
- Megfelelő belmagasság esetén a függő lámpák alkalmazása javasolt. Ezek nemcsak jól mutatnak, de a csőszerű hatást is tompítják.
- Amennyiben vannak az előszobában polcok, szekrények, azok felső párkányára is helyezhető fényforrás LED-szalag vagy kompakt fénycső formájában.
- Az égő kiválasztásakor ne a hideg fényűt részesítsük előnyben, hanem a sárgásat, fehéret. Az arcunk ebben jobban mutat, másrészt a hatás is otthonosabb.

Konyha: fényrel a balesetmentes főzésért

- A konyha részben általános megvilágítást igényel a falak és a függőleges felületek derítésével, ennek kiegészítéseként pedig a munkaterületekre – tűzhely, munkapult, mosogató – koncentrált helyi világításra van szükség.
- A legpraktikusabb megoldás a konyhaszekrények alá szerelt lámpatest.
- A tűzhely megvilágításának elterjedt módja a szagelszívóba épített világítás.
- Alkalmazható a szekrények tetején fénycsöves párkányvilágítás, amely a beépített szekrények tetejére szerelhető, és kiválthatja a mennyezet központi fényforrását.
- Az étkezőasztalnak is kell fény. Az asztalt megvilágító kiegészítő lámpa legalább 75 cm-re legyen az asztal felületétől, így szemmagasság fölé kerül, és nem világít az asztalnál ülők szemébe.

Példa a kiemelő világításra a nappaliban

Nappali: a kiemelő világítások terepe

- Az alap egy jó fényerejű általános világítás oldalfali lámpatestekkel és mennyezeti világítással, kombináltan alkalmazva is.
- A csillárt egyre többen mellőzik, a belógó lámpatestet jobbra a mennyezetre, vagy álmennyezetbe süllyesztetten felszerelt spotlámpasor válthatja ki.
- Helyi, illetve oldalvilágításra az állólámpa javasolt, a dohányzóasztalra ne kerüljön lámpatest.
- Kiemelő világítások alkalmazásával különféle dísz tárgyaknak, festményeknek, esetleg erősen strukturált, mondjuk rusztikus téglafalnak adhatunk hangsúlyt. A kiemeléshez az általánosnál többszörös fényerő és szűk sávban sugárzó fényforrás az ideális.
- A nyitott polcos bútorok sötét zugait a mennyezeti spotlámpák megfelelő szögbe állításával vagy külön kapcsolható bútorvilágításokkal érdemes megvilágítani.

ható a tér, ami azért jó, mert ha két gyermek lakja a szobát, az fény által megosztható.

- A tanuláshoz irányított fényforrás kell, de úgy elhelyezve az asztalon, hogy az neessen árnyékot.
- Az alváshoz nyugtató fény szükséges. Az ágy közelében olyan lámpát célszerű elhelyezni, amelynek a fénye állítható, így az olvasáshoz is megfelelő és éjszakai fényjelzőként is funkcionálhat.
- Kedves hangulatvilágítás az olyan lámpa, amely forog, és árnyjátékot, figurákat, mesejeleneteket fest a falra.

Gyerekszoba: a fényes jövő a jól megvilágított szobákból indul

- A gyerekszobában, ahol meleg színek uralkodnak, a megvilágítás során is meleg fényű fényforrást használjunk, mert így a tónusok eleve enyhébbek, sugárzóbbak lesznek, hideg fényben viszont halványabbnak, fakóbbnak tűnnek.
- Játékhoz általában egyetlen általános fényforrást szoktak használni a gyerekszobában, ám a kevésbé barátságos csillárok és mennyezeti lámpák helyett érdemes több lokális fényforrást elhelyezni a falakon. Ezzel tagol-

Megfelelő fényviszonyok= jó közérzet

Narancsos meleg fény a jó hangulatért

Hálószoba: a puha fények birodalma

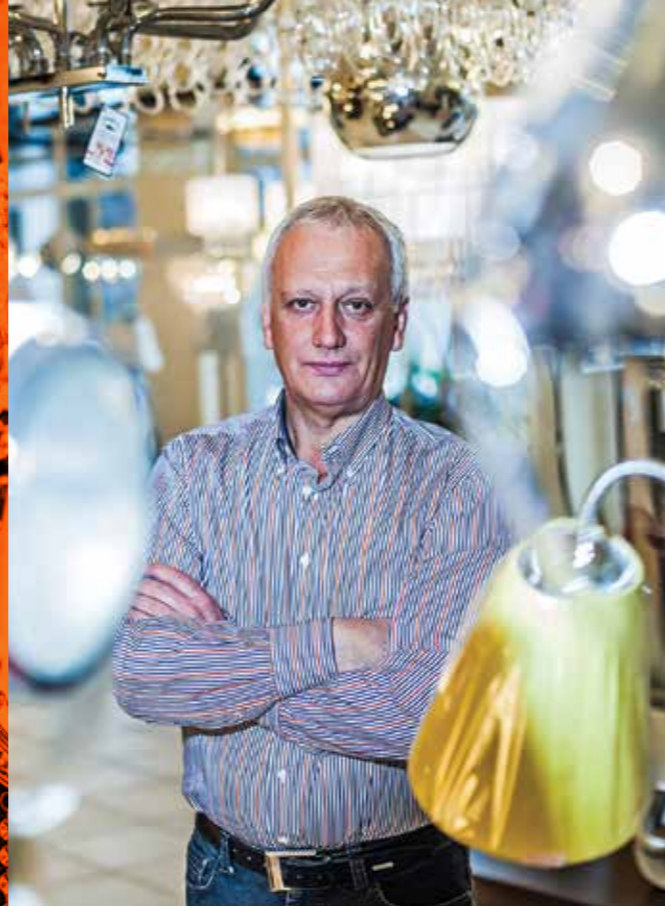
- Nagy és erős fények helyett itt a közvetett világítási mód az üdvös, ami elérhető falikarokkal, más néven „falmosó” lámpatestekkel, vagy a sarokba állított világítótestekkel, illetve jó megoldás lehet a rejtett világítás például karnisvilágítás formájában, ami olyan hatást kelt, mintha a fény az ablakon át érkezne.
- Jól mutatnak a tartógerendák burkolatába, a boltívékbe vagy a lábzatba süllyesztett fényforrások, de ha a lakás híján van az ilyen jellegű adottságoknak, akkor a falfülkék kialakításával és azok díszítésével megvilágításával hasonlóan kellemes hangulat érhető el.
- Ha a lakás kialakítása idején nem gondoltunk a dekorációs fényekre, akkor sincs baj, a gyertyák meghitté varázsolhatnak egy zugot a lakásban, ahol kedvenc tárgyaink, könyveink találhatóak. A gyertyafény különböző meleg színű mécsstartókkal tovább szelídíthető.
- Kényelmes az alternatív kapcsolási lehetőség: az egyik kapcsolót a hálószoba bejáratánál kell elhelyezni, a másikat pedig az ágy fejéhez, a falra kell szerelni, hogy lefekvés-kor könnyen elthassuk a lámpát.
- Tévészéshez, amennyiben van tévé a hálószobában, célszerű háttérderítést szerelni a készülék mögé.

Sejtelmes hangulat a fürdőben

Mellékhelyiségek: ahol a kiegészítőfények a mellékszereplők

- Ide elég lehet a szórt fényű, általános világítás. Ma, amikor divat a fürdő szóbasítása, sokan a csillárokat részesítik előnyben.
- A kisebb fürdőszobába egyetlen mennyezeti lámpa javasolt, hagyományos vagy energiatakarékos kompakt fényforrással.
- Érdekes hatást kelthetnek a fürdőben az indirekt fényforrások, amelyek a plafont is megvilágítják, ezáltal optikailag növelik a teret.
- A nagy és álmennyezetes fürdőkbe kerülhet több lámpa, például spot formájában, de itt fontos betartani a gyártó által javasolt távolságot, mert így az élettartalma sem romlik.
- Amennyiben nagy a helyiség, a széles világítási szögben üzemelő halogén is lehet jó megoldás. A fürdőszobai tükör megvilágításánál az árnyékolás elkerülése érdekében a tükör két oldalára helyezzük a lámpatesteket, ne pedig fölé.

A kristálycsillár a divat

A statisztikák szerint a németek két évente cserélik a lámpáikat, míg a magyarok tíz évente – mondja Trencsényi József, Budapest legnagyobb csillárszaküzlete, az Aladdin csillárbolt tulajdonosa, aki húsz év tapasztalattal a háta mögött a lámpatestek és fényforrások útvesztőiben kalauzol bennünket.

– Az otthontervezés mely fázisában gondolkodunk a fényforrásokra?

– A nulladik pillanattól érdemes tudni, hogy hány fényforrást szeretnénk a lakásban és hová. Az elképzelésekkel érdemes összhangba hozni a csatlakozók és a foglalatok számát. Én 15 éve a házam építésénél az alaprajz kézhezvétele után pontosan tudtam, hogy lesz a nappaliban egy virágsziget, és afölé terveztettem is egy kiállást. Örülök, hogy a lépcsővilágítás sem az utolsó pillanatban jutott eszembe, mert annak a kialakítása utólag okozott volna némi fejfájást.

Utólagosan lehet korrigálni otthonunk fényeink?

A nagy munkák nem úszhatók meg vésés nélkül. Aki ezt mellőzné, annak a lokális megoldásokkal kell megbarátkoznia.

Ön mit javasol, milyen fényekkel élünk együtt?

Helyiségenként egy központi világítással, ami lehet csillár vagy mennyezeti lámpa, ezt pedig

Ma a kristálycsillár a divat

egészítsék ki helyi fények, mondjuk falikar, álló- vagy asztali lámpa, esetleg gipszkartonba rejtett világítás. A kiegészítő fény – köszönhetően a LED- szalagoknak – olyan nem várt helyeken is felbukkanhat, mint mondjuk a tévékészülék hátulja, amelynek a fényereje akár távkapcsolóval is vezérelhető.

A LED-szalagok milyen színhőmérsékletűek?

Vannak hideg és a meleg fényűek. Természetesen a meleg a kedveltebb, mert kellemes, sárgás fényt ad, míg a hideg LED kekes fényű, cserébe viszont erősebben világít.

A LED-szalaggal annyi a dolgunk, hogy egyszerűen csak felragasztjuk a tévé vagy valamilyen bútor hátuljára?

Noha a LED-szalagok öntapadósak, egy év után többnyire megadják magukat. Érdemes ezeket az esztétikum és a hűtés miatt betenni egy fémprofilba. Mivel az ilyen típusú lámpák hátrafelé melegsznek, a profil elvezeti a hőt.

Az energiatakarékos szemlélet itthon mennyire fontos lámpa és fényforrás választásakor?

Az emberek törekszenek arra, hogy a fényekkel is takarékoskodjanak, de az iparág szintén sokat tesz azért, hogy szemléletváltozás álljon be. Ennek egyik lépése, hogy az energiazabáló volfrámszálas izzókat betiltották az Európai Unióban, majd jöttek az energiatakarékos és a LED-es fényforrások. Egy 20 Wattos energiatakarékos izzóval elérhető a hagyományos 100 Wattos égő fényereje, míg egy 10-12 Wattos LED szintén képes reprodukálni egy 100 Wattos égő teljesítményét.

Arra azért emlékszem, hogy nem volt felhőtlen a lakosság öröme, amikor a hagyományos, volfrámszálas izzókat kivették a piacról.

Nem, mert megszokták, ezért is ragaszkodtak hozzá. Volt előnye, csak nem az alacsony fogyasztás, hanem hogy felkapcsolták a kapcsolót, és az egyből világított. Ezzel szemben most, az energiatakarékos fényforrások idejében el kell telnie pár másodpercnek, mire a fényforrás magára talál. A hagyományos izzó továbbá azért volt annyira népszerű, mert ennek a fénye hasonlított a leginkább a nap fényéhez. Sokan siratják, de aki nagyon keresi a piacon, megtalálhatja ma is, méghozzá rezgésmentes izzó néven.

Mióta van energiacímkeje a lámpatesteknek?

Az energiacímke 2014 márciusától kötelező, de nem sok értelmét látom, mert az energiafogyasztás mértéke onnantól válik érdekessé, hogy a foglalatba beletesszük a fényforrást. Vagyis végső soron a fényforrás határozza meg egy lámpa energiafogyasztását.

Milyen izzót javasol a lámpáinkba?

Attól függ, hová kerül és milyen intenzíven használják. Napi háromórás működtetés az általános, a várható élettartamot is ehhez igazítják a cégek. Mivel a LED-es izzók drágábbak, teljesítménytől és típustól függően 1500 forint és 5000 forint között mozog az árak, az ember jó, ha tudja, mennyit fog vele világítani. Ha egy lámpával napi fél órát világítana, abban ne legyen ilyen égőt, mert soha nem térül meg az ára, oda viszont jó lehet, ahol órákat van használatban. Előnye még, hogy bekapcsolás után rögtön száz százalékon világít, illetve hogy elvileg húsz évig ad világosságot, de mivel nincs ekkora múltja, ez utóbbi nem bizonyított.

Kinek jó választás az energiatakarékos fényforrás?

Olyan helyre ajánlom, ahol a lámpa opálos, fehér színű burája takarásba helyezi az fényforrást, ami egyébként nem szép, spirálszerű és hosszú. Ahogy nő az energiatakarékos fényforrás teljesítménye, úgy nő a mérete is. Hátránya, hogy idő, amíg felmelegszik, előnye, hogy 8-10 év a várható élettartama. A kristálycsillárokból egyáltalán nem javaslok, az ilyen lámpa halogént kíván, annak olyan erős a fénye, hogy szikrázson tőle a környezet.

Mi a divat jelenleg a lámpapiacra?

A modern kristálycsillárok. A csillárdivat egyébként a bútordivathoz igazodik. Az emberek ma főleg modern bútorokat vesznek, amihez modern lámpát társítanak. Míg korábban a króm volt a divat, mostanság az arany, illetve a réz csillárok a keresettebbek. Dizájnért az olasz és spanyol gyártókhöz kell fordulni, a trendek az EuroLuce szakmai kiállításon tapogathatók le a legjobban.

Energiacímke a lámpákon is

Jelenleg a LED a legmodernebb technológia, és egyre több lámpát kapni, amelybe eleve bele van építve a LED-es fényforrás. De akkor sem hibázik senki, ha keveri a funkciókat. Találkozunk már olyannal, hogy kültéri kandeláber került a hálóba és kristálycsillár a fürdőszobába. Sokan jönnek be úgy, hogy hoznak szövetdarabokat a lakásból, esetleg úgy kérik a lámpaernyőt, hogy ideadják a maradék tapétát vagy kárpitmintát, hogy a lámpaernyő összhangban legyen a lakástextilakkal, illetve a tapétával.

Vannak a világításnak ökol szabályai?

Tíz m²-re minimálisan 100 Wattnyi fénytel számoljunk. Ezt adhatja egy csillár, de eloszthatjuk több fényforrás között is. A világítás megtervezésénél figyelembe kell venni több tényezőt is, mint például az adott helyiség funkciója, a falak, a parketta, illetve a bútorok színei.

Új lakás esetén mekkora összeget különítsük el a fényforrásokra?

Száz m²-es lakás esetén minimum 2–300 000 Ft-ot biztosan érdemes félretenni a lámpákra és a fényforrásokra, de ez az összeg az igények függvényében lehet akár milliós tétel is.

11

Bura és gömbtükör